

Uten Viken stopper Østlandet

Viken er vertsfylke for alle de store samferdselsårene på Østlandet. Fra riksgrensen til hovedstaden, mot innlandet, Sørlandet eller Vestlandet, så går alle de store veiene og togstrekningene gjennom Viken. Alle innfartsårer til og fra hovedstaden går gjennom vårt fylke, enten det er for tog eller bil.

Samtidig er Viken Norges tettest befolkede fylke. Det betyr at mange av innbyggerne våre bor i trafikkbelastede områder, med de utfordringene det fører med seg i form av støy og forurensning. Samtidig møter de som bor her dårlig fremkommelighet på veiene og et togtilbud som både er preget av forsinkelser og overfylte tog. Viken er et attraktivt fylke å bo i og tilflyttingen viser ingen tegn til å avta. Behovet for gode samferdselsløsninger kommer med andre ord til å være økende.

Den varetransporten næringslivet er avhengig av står i de samme køene som bussene og personbilene eller opplever at godstransporten på skinner er underdimensjonert og ikke forutsigbar nok. Det gir dårligere kår til næringslivet, ikke bare i Oslo-regionen, men i store deler av landet, når det sentrale navet på Østlandet ikke fungerer godt nok, rett og slett fordi mange varer som kommer inn til landet eller skal ut av landet, blir fordelt i vårt område.

Det er derfor vesentlig både for næringslivet og den enkelte at man klarer å løse de store samferdselsutfordringene i Viken. Alle er avhengig av at trafikken flyter godt, slik at både varer og tjenester kommer frem, men ikke minst at folk klarer å komme seg frem og tilbake på jobb på en grei måte.

For Viken Høyre er det avgjørende viktig at de store veiene inn og gjennom fylket blir dimensjonert slik at god fremkommelighet blir ivaretatt samtidig som behovet for gode bomiljøer med mindre støy og forurensning blir løst. Det betyr at man bør forsøke å unngå å ha tungt belastede motorveier gjennom store befolkningskonsentrasjoner, enten ved å legge trafikken under bakken eller sørge for veforbindelser som leder trafikken utenom byene.

Foreldet infrastruktur er til hinder for en bærekraftig utvikling. Bussen må få plass til å komme raskt frem samtidig som nullutslippskjøretøy, enten det er næringskjøretøy eller personbiler, også må prioriteres slik at det lønner seg for flere å bytte ut sine forurensende kjøretøy.

Ikke minst må det være plass til god byutvikling med gode kollektivknutepunkter i umiddelbar nærhet til store trafikkårer slik at det blir mulig for mange å bytte til tog og buss. En forutsetning for dette blir både gode bomiljø tett på kollektivknutepunktene og moderne veiløsninger som ikke belaster bomiljøene mer enn de må.

Viken Høyre vil:

- At Viken skal være en pådriver for bedre grensekryssende jernbaneforbindelser, slik at gods kan transporteres inn i Norge på jernbane og tungtransporten på vei kan reduseres.
- At InterCity-utbyggingen i Østfold blir gjennomført etter planen med fire avganger i timen fra Fredrikstad til Oslo, to avganger i timen fra Halden til Oslo, og to avganger i timen fra Oslo til Mysen. Nødvendige midler må settes av i NTP 2022-33.
- At jernbanestrekningen mellom Kongsberg og Drammen skal ha to avganger i timen.
- At reguleringsplan for Ringeriksbanen og veiprojektet E16 Skaret-Hønefoss vedtas så snart som mulig og at arbeidet startes opp i 2021.
- At E18 vestkorridoren med egen kollektiv- og sykkelvei må realiseres i tråd med Regjeringens forslag i Prop 38 S (2019-2020) fra Lysaker til Drengsrud i Asker. Motorveien må i størst mulig grad legges under bakken slik at samfunnsutviklings- og miljøgevinstene ved ny E18 kan realiseres.
- At E134 skal bygges som et sammenhengende prosjekt fra E6 til E18, slik at man får en reel Oslofjordforbindelse utenom Oslo som letter presset på veisystemene der, men først og fremst bidrar til tryggere trafikkavvikling og bedre bomiljøer i Asker og Lier.
- At ny RV19 i Moss blir gjennomført på en måte som leder trafikken bort fra Moss sentrum.
- Bygge ut RV35, som vil binde sammen Viken fra Hokksund til Jessheim, for å arbeide med å etablere en viktig stamveikorridor som både vil styrke regionale vekstsentra og være en trafikkmessig avlastning for hovedstadsområdet.
- At RV7 blir bygget med korte tunneler over Hardangervidda for bedre å ivareta villreinens behov samtidig som næringslivet i Hallingdal for en vintersikker forbindelse til Vestlandet.

- At Oslofjorden, med sidefjorder, systematisk videreutvikles som en transportåre for nullutslippsfartøy både for kollektivtrafikk og varetransport.
- Ha et felles billett- og sonesystem som inkluderer hurtigbåt som kollektivtransport.
- Sette i gang en forsøksordning med utbygging og vedlikehold av statlige – og fylkeskommunale veier gjennom reklamepenger i form av plakater og boards.
- Sikre god fremkommelighet for buss og tilgjengelighet til kollektivknutepunkter.
- Videreutvikle flyplassene i fylket.
- Sikre god tilgang av ladestasjoner i hele fylket, som har fremtidig utforming og kapasitet til å imøtekomme et stadig økende antall nullutslippskjøretøy.
- At E18 Øst ferdigstilles som en firefelts motorvei i henhold til NTP.

Et helhetlig løft for videregående skole i Viken

Viken Høyres ambisjon er at Viken skal ha Norges beste skoletilbud. Det er viktig at kvaliteten i skolene er gode uavhengig av sted. Det vil være avgjørende for at alle elever skal sikres de samme mulighetene til å lykkes. Viken Høyres mål er å skape en skole i hele regionen som gir muligheter for alle, og som utgjør en positiv forskjell for elevene. En god utdanning er en god investering for å hindre utenforskap og fattigdom. Den videregående skolen har også et særskilt ansvar for å sikre kompetanse for fremtidens samfunnsutvikling og innovasjon.

Skolen blir stadig mer digitalisert. Undervisningsteknologi kan være et godt tilskudd i klasserommet, men en digitalisert skole kan også by på utfordringer. Problemet i skolen i dag er ikke tilgang på teknologi i skolen, men at læreren sørger for at teknologien man har tilgjengelig gir merverdi for undervisning og læring. Teknologi kan ved riktig bruk være læringsfremmende og øke motivasjonen til elever. Det finnes uendelige muligheter innen digitale læringsplattformer, og det blir stadig flere av dem. Det blir som en følge av dette stadig viktigere å ha tydelige retningslinjer for bruk av tekniske hjelpemidler i skolen.

Viken Høyre vil:

- Øke kvaliteten i den videregående skolen i Viken ved å se på de tiltakene som er gjennomført i de opprinnelige fylkene og som har ført til at flere elever fullfører og består. Viken fylkeskommune må videreutvikle de strategiene som har ført til at deler av det nye fylket har vært blandet de beste i landet på å få elevene til å gjennomføre skolegangen.
- Ha et mangfoldig skoletilbud i Viken.
- Bruke teknologi for å kartlegge læringsmiljø og motarbeide mobbing i skolen.
- Alle videregående skoler i Viken skal innen skolestart 2022 sertifiseres som dysleksivennlige skoler.
- La elever med lese- og skrivevansker benytte seg av lese- og skriveteknologi (LST) på større prøver og vurderinger.
- Innføre digital opplæring i lærerutdanningen.
- Videreutvikle fagplaner og fagfokus ved å vektlegge fag tilpasset fremtidens behov som fremmedspråk i en internasjonal verden, entreprenørskap, og fag med fokus på mellommenneskelige verdier i en digitalisert verden.
- Initiere og støtte tiltak for å få flere jenter til å velge teknologi- og realfag.
- Ha sterkere fokus på menn gjennom å heve status på yrker som tradisjonelt har vært kvinnedominerte.

LIVSMESTRING OG PSYKISK HELSE

En viktig forutsetning for at elevene skal ha det bra på skolen, er et godt psykososialt miljø. I en tid hvor psykisk sykdom blir stadig mer utbredt, er det essensielt at vi har en velfungerende skolehelsetjeneste som tar vare på elevene våre. Barn og unge skal oppleve aksept og respekt for dem de er, uavhengig av kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og seksuell orientering. Vår ungdom må få mulighet, i størst mulig grad, til å forme sine liv slik de ønsker det.

Viken Høyre vil:

- Sikre at alle elever har tilgang til helsesykepleier.
- Rekruttere flere mannlige helsesykepleiere til skolehelsetjenesten og helsestasjonene.
- Sørge for at lærere og annet skolepersonell får veiledning i å gjenkjenne symptomer på psykisk sykdom, slik at de kan varsle skolehelsetjenesten tidlig ved tegn på selvskading eller annen bekymringsfull adferd.
- Styrke den tverrfaglige satsingen med andre yrkesgrupper i skolen.
- Sikre at helsesykepleiere og fagpersoner som jobber med barn og unge i skolen får kompetanseheving innen temaet vold/psykisk vold i nære relasjoner og mobbing.
- Ha en sterkere nasjonal forankring på prosjektet «menn i helse» slik at flere arbeidsledige menn kommer inn i det vellykkede prosjektet.

FRISKOLER

Alle elever bør ha muligheten til å velge skole uavhengig av foreldrenes inntekt. Likevel viser forskning at foreldrenes inntekt har noe å si for om barna går på privat eller offentlig skole. Viken Høyre mener at alle elever skal ha rett på et mangfoldig utdanningstilbud, uavhengig av inntekt og om det er offentlig eller privat.

Viken Høyre vil:

- At finansieringsnivået på friskoler skal være tilsvarende samme kostnaden til en offentlig skoleplass.
- Godkjenne og gi statlig støtte til alle friskoler som oppfyller kravene i opplæringsloven.
- Tillate paralleller til offentlige videregående skoler.

Et digitalt Norge i en digital fremtid

MER BRUKERRETTEDE OG EFFEKTIVE TJENESTER I KOMMUNENE

De siste årene er det erkjent at stat og kommune må samarbeide bedre for å få utnyttet potensialet i digitaliseringen av offentlig sektor. Regjeringens digitaliseringsstrategi for offentlig sektor påpeker at kommunal sektor må sikres tilstrekkelig innflytelse, også på de nasjonale digitaliseringsinitiativene. Det utvikles i dag flere gode digitale løsninger, spesielt i staten og i de store kommunene. Det er viktig at disse løsningene gjøres enkelt tilgjengelig for alle kommunene.

Viken Høyre vil:

- At regjeringen og KS fortsetter å være en pådriver for at nye nasjonale fellesløsninger utvikles og tilgjengeliggjøres.
- At regjeringen og KS jobber videre med finansieringsordningene, slik at mulige gode digitale løsninger med høy samfunnsnytte blir realisert, selv om ansvarlig virksomhet ikke kan forsvare kostnadene i sitt interne gevinstregnskap.
- At regjeringen jobber videre for å få på plass nødvendige lovhjemler for digital samhandling og deling av data innenfor offentlig sektor.

DØGNÅPNE TJENESTER

I situasjoner med et akutt behov for medisin, er det en utfordring at altfor få apoteker er døgnåpne og kan potensielt medføre livstruende konsekvenser. Digitalisering kan bidra til å løse utfordringen. Man kan åpne opp for døgnåpne apoteker, f.eks. ved å låse opp apoteket ved hjelp av app; selvbetjente kasser; og bruk av BankID på for å hente ut resepter. Digitalisering kan dessuten bidra til at kommunens tilbud til frivillige blir bedre, ved å ha digital bookingtjeneste og innlåsing til idrettsarenaer og kulturhus.

Viken Høyre vil:

- Tilpasse lovverket slik at ubetjente utsalgssteder kan være åpne 24-7.
- Lage et regelverk for hvilke medikamenter som kan skrives ut uten farmasøyer til stede.
- Reseptbelagt medisin skal være tilgjengelig i døgnåpne apoteker og utleveres gjennom innlogging med BankID. Utlevering av reseptbelagte legemidler skal skje fra farmasøyt.
- Ha 24 timers åpne apotek på alle sykehus og legevakter.
- Utvikle en online-portal for lån av lokaler til idrett og kultur.

UTSATTE ARBEIDSPLASSE

Mange jobber blir digitalisert og manuelle arbeidsoppgaver automatisert. Dette vil påvirke arbeidsmarkedet og stille nye krav til kompetanse og ferdigheter. En del jobber vil forsvinne eller vesentlig endres, samtidig vil digitaliseringen bidra til høyere effektivitet og verdiskaping. Frigjort arbeidskapasitet og nye digitale verktøy, vil muliggjøre nye arbeidsplasser.

Viken Høyre vil:

- Gi ungdom formell kompetanse for å kunne ta plass i et digitalisert arbeidsliv.
- Sikre digitalt kompetanseløft til de som jobber i utsatte bransjer.
- Oppfordre kommuner til å tilby sommerjobber for ungdom innen IT.
- Etablere tiltak for omskolering for de som har falt ut av arbeidsmarkedet.
- At kommunen og private aktører må legge til rette for digital ungdomshjelp rettet mot digitalt utenforskap.

OMSORGS- OG VELFERDSTJENESTER

Med inntoget av ny teknologi kommer og nye muligheter som det er avgjørende at man tar i bruk for å sikre en best mulig livskvalitet lengst mulig. Eksempler på slik teknologi er AV1-roboten eller tilgangen på digitale assistenter som kan hjelpe med små og store hverdagsproblemer. Utviklingen av spesielt mobil- og nettverksteknologi gir i dag muligheter til å lette på mange av arbeidsoppgavene innen dagens omsorgstjeneste. Samtidig er det viktig å sørge for at brukerne av fremtidens omsorgsteknologi har en god forståelse av hvordan det skal tas i bruk.

Viken Høyre vil:

- Lage ordninger som gir eldre tilgang på teknologi som lar en leve lengre i eget hjem.
- Videreutdanne helsefagarbeidere innen bruk av teknologi i helsesektoren.
- Gi alle kommuner mulighet til å benytte seg av trygghetsalarm, med innebygd kommunikasjonsenhet.
- At det fortsatt skal være fysisk kontakt mellom pasient og sykepleier/lege, og at ikke hele helsevesenet heldigitaliseres og automatiseres.

LAGRING OG BRUK AV HELSEDATA

Lagring og bruk av helsedata kan øke effektiviteten i helsesektoren og gi medisinsk trygghet til pasientene. Pasienter får raskere tilgang på svar fra utredninger; legene kan bruke mindre tid på å hente frem helseopplysninger; og i akuttmedisinske tilfeller kan leger enkelt og raskt finne ut hvilke medisiner pasienten har behov for. Per dags dato jobbes det med én felles digital helseplattform for hele det norske helsevesenet. Personvernet til pasientene må ivaretas, samtidig må ikke personvernet hindre helsevesenets mulighet til å bruke pasientdata i kombinasjon med kunstig intelligens for å utvikle nye og bedre behandlingsmetoder.

Viken Høyre vil:

- Helsepersonell skal ha enkel og sikker tilgang til nødvendige pasient- og brukeropplysninger."
- Sørge for at Én innbygger - én journal er lansert i alle kommuner og helseforetak innen 2021.
- Alle resepter skal digitaliseres.
- Sikre gjennomføring av et system for automatisk kommunikasjon av vitale data i akuttmedisinske tilfeller mellom sykehus og ambulansetjenesten
- Se på muligheten for digital utveksling av nødvendig helsedata mellom helseforetak og andre offentlige instanser (NAV, skole, barnevern o.l.).
- Av hensyn til pasientsikkerhet og personvern skal all lagring av helsedata skje på servere med strenge sikkerhetskrav, og at informasjonen utbyggere kommer i kontakt med ikke kan brukes av en tredjepart og at teknologien må være trygg mot fremmed etterretning.
- Anonyme helsedata kan tilgjengeliggjøres til bruk i forskning med informert samtykke.

KONSULTASJON OG LEGETIMER

Vi ser en fremvekst av aktører som tilbyr digital konsultasjon over videosamtaler, og enklere løsninger når det kommer til bestilling av timer. En økt digitalisering av fastlegetjenesten og apparatet rundt er og et tiltak som vil være med på å bedre folkehelsen, da det senker listen for å gå til konsultasjon.

Viken Høyre vil:

- Videreutvikle og tilrettelegge for økt bruk av e-konsultasjoner og e-veiledning innen primærhelsetjenesten.
- Ikke tillate utskrift av sykemelding ved e-konsultasjon.
- Tillate utskrift av legeattest ved e-konsultasjon.

En forutsigbar og fornybar klimapolitikk.

For Høyre er det viktig å sikre en bærekraftig klimapolitikk som er forankret i kunnskap og forskning. Vi mener at vi kommer til å løse klimakrisen ikke på tross av ny teknologi, men på grunn av ny teknologi. I fremtiden vil vi måtte satse mer på fornybar energi, og mindre på fossil energi, dersom vi skal nå klimamålene.

Viken Høyre mener at næringslivet er en av nøklene for å løse klimakrisen. Entreprenørskap og sterke bedrifter med sunn økonomi er en forutsetning for det grønne skiftet.

Norge må ha som ambisjon å være en ledende energinasjon også i 2050 som skal eksportere fornybar energi som tilsvarer verdien av dagens eksport av olje og gass. Norge er rikt på energiressurser, og Høyre vil bidra til at Norge forblir en foregangsasjon innenfor miljøvennlig produksjon og forbruk av vannkraft, vindkraft, bioenergi og andre fornybare energiformer. Videre viser FN klimapanelts 1,5 gradersrapport at i 2050 må 70-85 % av verdens energi komme fra fornybare kilder. Det er allerede funnet mer fossil energi enn verden kan forbruke dersom vi skal nå målet i Parisavtalen. Samtidig er vi nødt til å anerkjenne at noe av den norske oljen er nødt til å bli liggende.

Olje- og gassbransjen er også nødt til å akseptere at endringer og tilpasninger i oljesektoren ikke betyr nedleggelse, men like gjerne at det kan føre til en utvidelse av flere felts levetid. Forutsigbare rammevilkår er ikke det samme som ikke å gjøre endringer. Til syvende og sist kan fraværet av endringer i petroleumssektoren ende opp som en veldig uforutsigbar løsning når verden når sine klimamål. For å gi Norges største bransje forutsigbare rammevilkår er det ikke heldig om vi oppfordrer til leting i områder som senere kan bli vernet.

Viken Høyre vil:

- Norsk vannkraftproduksjon må effektiviseres gjennom modernisering og utvidelse av eksisterende kraftverk.
- Være positive til hav- og landbasert vindkraft.
- At berørte kommuners innstilling ved utbygging av vindkraft skal tillegges vekt, men kommunene skal ikke gis vetorett.
- Havneavgiftene og skipsrelaterte avgifter skal miljødifferensieres. Målet er at flere legger om til fornybare løsninger.
- Følge anbefalingene til strategi og handlingsplan foreslått av Norsk Industris arbeidsutvalg «Fornybar energi til havs».
- Fortsatt satsing på utbygging av kabler for gjensidig overføring av kraft mellom Norge og Europa for å styrke Norges posisjon som «Europas batteri» og nå klimamålene.
- Bruke virkemiddelapparatet aktivt for å fremme entreprenørskap og løsninger som bidrar til det grønne skiftet.

Endre øvre aldersgrense for forliksråd til 75 år

For å bidra til et bærekraftig samfunn er det viktig at de som ønsker det skal kunne stå lengre i arbeid. Den generelle aldersgrensen er hevet fra 70 år til 72 år. Dette gjelder ikke for medlemmer av forliksråd hvor aldersgrensen fortsatt er 70 år. Det er på høy tid at også denne aldersgrensen endres. Viken Høyre vil derfor jobbe for at aldersgrensen økes til 75 år.

Mer private penger til kultur

I dag kan man få fradrag i skattepliktig inntekt for pengegaver til visse forhåndsgodkjente frivillige organisasjoner og tros- og livssynssamfunn. Det er et paradoks at hvis man sponser et fotballag i tredjedivisjon så er det skattefradrag, men hvis du gir penger til et museum eller en dansegruppe så får du ingenting. Vi har et system som stimulerer bedriftene til å bruke penger på idrett, det er bra, men vi trenger også mer penger til kulturlivet. Viken Høyre foreslår derfor likebehandling av fradrag i skattepliktig inntekt for pengegaver til kulturformål.